

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas
Extranger, 5.

CATALUNYA Á AMÉRICA

Un grupo de catalans de l' Habana, rodejant á l' ENRICH BORRÁS, després del esmorzar donat el 31 de Janer en obsequi al gran actor en *La Chorrera*.

PER LA QUARESMA, BACALLÀ Y MÚSICA SERIA

CRONICA

La joventut revellida

HA passat el Carnaval com el cap-d'any d'un mort. Un pintor n'hauria fet un quadro al Passeig de Gracia; y sinó, ab una fotografia n'hi hauria hagut prou pera expressar intensament la forsa suggestiva que de per sí tenia l'espectacle. Era al dilluns, á quarts de quatre de la tarde; una tarde assoleyada, alegre, ab picantors d'oratge frescal. Al tránzit normal de la vía magna s'hi afegia la gent que s'anava aturant á colletas; gent de barris pobres, donas y criaturas de brusas blavas que omplían tots els pedrissos, esperant. Venedors de confetti, de serpentinas y d'espanta-moscas minúscols, oferían la mercaderia rosada y blava, ab geste resignat, als compradors fantástichs. Als xanfrans s'hi amontegavan els dipòsits de la mateixa mercaderia que ningú demanava. Y á cada cantonada la parella negra dels policías montats, s'estava inmóvil, cuidant del ordre que no podia pertorbar la turbulenta multitud ausent. Tota aquella gent y aquells guardians miravan al buid immens de l'avinguda central, absolutament deserta. Era la casa del mort, soterrat.

Ha passat el Carnaval que no porta més que petites, moderadas disbauxas dins de las salas de ball, ahont hi estableix la prostitució el seu *Bolsín de la noche*. Algunas familias ricas, que viuhen totas en migrat isolament, s'ajuntan en una festa, á badallar en comunitat... y prou.

—Senyors, preparin l'orella:
Addagio, Marxa triomfal,
Allegro molto vivace...
 y sũada general.

Ha passat el Carnaval y ens ha dut lo que 'ns durá sempre, fins quan no sigui més que un nom històric, el primer baf de la primavera. ¿No l'heu sentit el baf tebi que s'insinúa misteriós entre mitj del ayre afinat per la pluja de la nit? El mal temps hivernal, de boyras oprimentas que embolican á la ciutat ab vels de tristor, se trenca ab diadas serenas que obran tota la blavor fondíssima y pura del cel. Las ventadas de la mar tocan en terra amorosidas, temerosas de fer mal á la gestació augusta de la mare eterna, y s'tornan brisas excitantas, vivificantas, cantantas pels ramatges que brandan suaument ab vaivens de bressol, y per galerías y terrats sotraquejan las blancors crúas de las bugadas extesas.

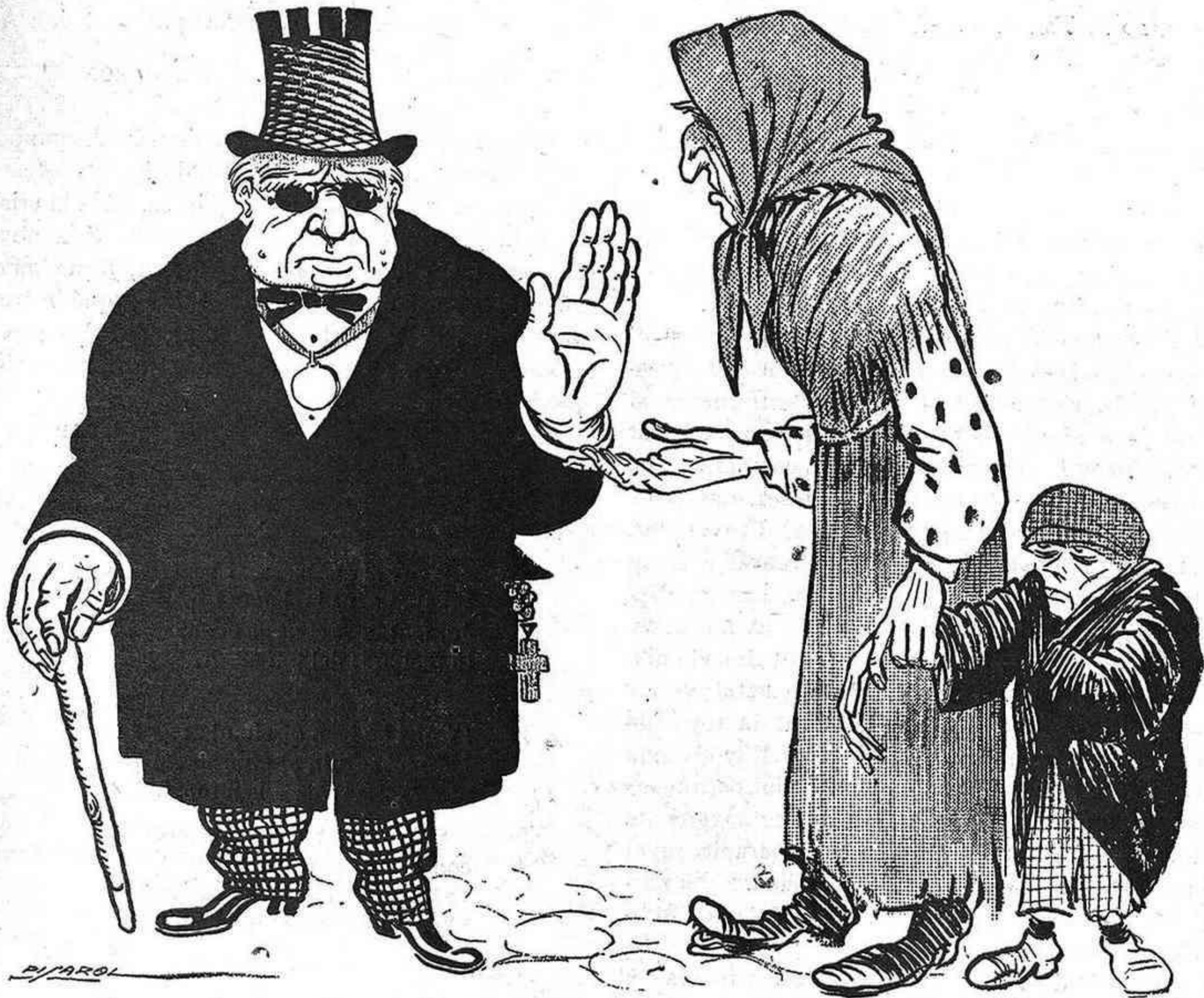
¡Ja torna, ja es aquí la joventut engrescada del any! Mes ¡ay, que vé tota sola! No hem pas d'anyorar la gresca antigua de las carnestoladas; aixó nó. Pero ¿cóm no ha d'entristirnos la trista joventut revellida de la ciutat? A las caras mústegas dels joves-vells, al seu egoisme barroer que corre darrera de la *colocació* y del *bon casament*, á la seva miseria espiritual reclosa tot lo més á las feynas baixas que han d'assegurar el guanya-pá, sense las explosions flamejantas de la vida plena, s'hi veuhen els estigmas de la rassa estragada, que ja no's renova ab la florida hermosíssima de la inventiva, la inspiració,

la generositat, l'heroisme. Flors de la joventut.

Jo me'n guardo molt de parlar de decadencias, y de dir sense com va ni com costa: «Al meu temps eram millors.» Pero es que la evidencia s'imposa, incontrastable. ¿No la veyeu la castració voluntaria de la joventut? La deserció dels partits populars que no's renovan per falta de jovent, que deixa corrompres á las mans tremolosas de vells imbécils las esperansas de la nostra redempció. Bé 'ls coneixeu prou als joves que se'n van á las associacions clericals, á sometres á la *direcció espiritual* de capellans y frares, resignats cobardement á las ignominias de la servitut voluntaria, llensats de tant en tant com á gossos de presa contra qualsevol que prediqui llibertat. Y als altres, universitaris ab títol, que renegan del saber si no va garantit ab etiquetas vellas, centinellas dels dogmas, criats dels interessos materials, girats d'esquena al avenir; tot lo més expositors de doctrinas arreconadas als sostre-morts de la ciencia, ¡quina pena fan, venentse la sublimitat de la vida, l'energía santa juvenil, per un plat de las sopas que reparteixen á la porta de la Lliga, del Foment, ó dels jesuítas.

Es aquesta venalitat lo que més repugna, perque es profanació de la joventut. Fins el fanatisme li escau, si es energía violenta, entussiasme furient.

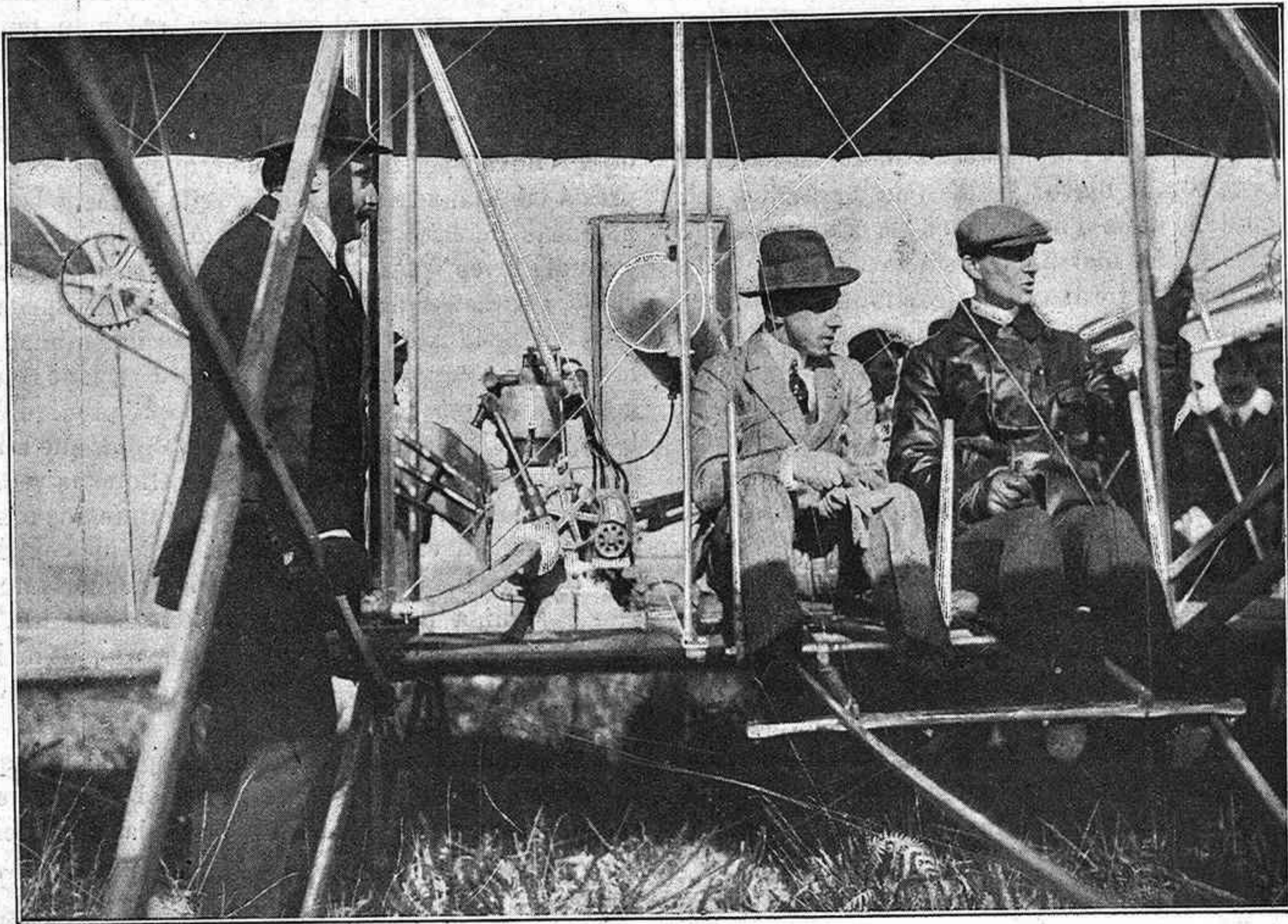
DIA DE DEJUNI

—Senyoret,... una gracia de caritat... No hem tastat res d'avuy...

—Al cap de vall, no feu sinó complir... ¿No som divendres?... ¿no estém en Quaresma?...

LA CONQUISTA DEL AYRE

PAU, 20 de Febrer.—El famós aeronauta Wilbur Wriqth, en el camp de Pont-Long, explicant á don Alfonso el mecanisme del seu aeroplá.

(Inst. ROL)

Pero no; no tenim ni fanátichs. Ara els joves son *serios*. Y entenen per serietat la mediocritat correcta, la obediencia á las autoritats establertes, la por á lo nou, la repulsió á tot trasbals que tiraría per terra las rónegas casotas de la iniquitat secular. Es la serietat defensiva, impotenta, de la vellesa.

Y l'impotencia trespúa per las produccions d'aquestas inteligencias aixarrehidas. ¿Qué fan aquests jayos de vint anys? Si algún ne surt que pensi per ell, ja s'afanyan á ofegar-lo. Ells, la colectivitat representativa, no pensan res; son comentaristas, escoliastas, viuhen de rosegóns de saber. Las generacions novellas no han donat ningú á l'Universitat, ni han completat el cicle de poesia trencat á n' en Maragall, ni han millorat industrias, ni han mantingut el patrimoni de la jurisprudencia. A mí 'm carrega l'abogadisme; pero es un fet, que fins els diaris més moderats han anotat, l'incapacitat vergonyosa dels atvocats que han estrenat la toga als processos de quatre ó cinch anys ensá. May s'havía vist, y en cap més Audiencia Provincial podría ser més baix, un nivell de comprensió, de coneixements jurídichs, de recursos polémichs y de paraula qu' el dels nostres lletrats de la primera volada. S'ha afirmat y s'ha escrit que 'ls processats estavan *indefensos*...

La gestació de la terra portará flors y fruytas, y blat y ví. La gestació de la rassa s'esterilisa á la matrú. Las flors, tot just obertas se decandirán, marcidas al vespre, y els fillols s'assecarán tot just

arrelats. Y els que visquin enmatzinarán als que potser creixerían ab fortaleza y abundor!

Estém en crisis nacional, orgánica. Més la crisis no es la mort. Esperém una onada de vida nova, una generació que pot ser s'está fent, y que 'ns alsarà del marasme senil. Si no fos aixís, ¿qué 'n treuríam de las lleys y dels programas, y de las prediccions? Lletra morta d'un poble mort, qué voleu que 'n fessim?

TULP

*
*
*

Avuy sí qu' ha sigut bona!
Igual que 'ns ho haguessim dit.
Jo, fent brasset ab la dóna;
tú, del bras del teu marit.

Havem passat sens guaytarnos...
¡Y qué bé hem dissimulat!
Mes, tot seguit, al girarnos,
nostres esguards s'han topat.

S'han topat d'una manera
com si 's diguessin baixet:
«¡Quí pogués tornà endarrera!
¡Ay, quín disbarat qu' hem fet!»

MAYET

VALLADOLIT Á BARCELONA

La Rondalla vallisoletana *Alfonso-Victoria*, que ha passat el Carnaval entre nosaltres, donant alguns concerts y essent per tot arreu agasatjada y aplaudida.

¿CARN Ó PEIX?

(FANTASÍA DE QUARESMA)

El Peix, agitant victoriosament un full de calendari americá que diu en xifras molt grossas: **24 Febrer**, avansa cap á la Carn. Aquésta espera l' embestida á palpís dret y envía al full de calendari una despreciativa mirada.

PEIX:—¿Veus qué diu aquí?

CARN:—Sí: que va á comensar la Quaresma.

PEIX:—Y ¿sabs qué vol dir «comensar la Quaresma?» Que la teva privansa ha acabat y que avuy s' inaugura la meva.

CARN (*rihent*):—Cál

PEIX:—¡Cóm!... ¿Aqueixas tením?... ¿No sabs que, en virtut de la ley tradicional que regula el torn pacífich dels aliments, jo, el Peix, durant las set setmanas que avuy comensan seré rey y senyor de las taulas?

CARN:—Per damunt de la tradició hi ha la inclinació al pecat.

PEIX (*una mica confós*):—No t' entench.

CARN:—¿Quíns son els enemichs de l' ànima?... Món, Dimoni y Carn.

PEIX:—¿Y qué?

CARN:—Sempre la perversitat humana s' inclinará

á lo vedat. Si l' Iglesia hagués dit: «Els enemichs de l' ànima son Món, Dimoni y Peix», possible fora que aquests díes me derrotassis; pero, haventhi de permetj la prohibició, pots tenirne la seguretata absoluta: perdrás.

PEIX:—T' equivocas: perdrás tú. ¿Ignoras la forsa que aquí tenen encare l' hábit, la costúm, l' exemple de las generacions passadas que davant del Peix s' han estat humiliant durant sigles y sigles?

CARN:—L' exemple... la costúm... l' hábit... Mots bonichs, res més que mots. Quan el positivisme parla, tot aixó calla. La gent avuy tira comptes y sab que la Carn es molt més nutritiva que 'l Peix.

PEIX:—Ho voldria veure.

CARN:—Pregúntaho á qualsevol. ¿De qué 's fan els extractes alimenticis? De Carn. ¿D' ahónt surt el caldo? De la Carn. ¿Qué se 'ls dona als depauperats y als débils? Carn.

PEIX:—No importa. ¿Y la novetat, ahónt me la deixas? ¿Creus que li agrada poch á la gent, cansada de deu mesos de Carn, trobarse ara ab el Peix, fresch, apetitós y ab aquell perfúm insinuant que diu: Menjeume?...

CARN (*ab tó de burla*):—Tot aixó t' ho deu haver inculcat algún pescador. Sóls ells son capassos de propagar semblants infundis.

PEIX:—Y á tú ¿quí t' ho ha ensenyat lo que dius? ¿Un carnicer?

CARN:—No m' ho ha ensenyat ningú. Es la veu del bon sentit, de la rahó natural, de la... ¿Qué t' hi jugas que, á pesar de la Quaresma, 's consumirá la mateixa Carn que avans?

PEIX: ¿Qué t' hi jugas que la venda de Peix augmentará aquests dos mesos d' un modo considerable?

CARN:—Badas!...

PEIX:—Somías! ..

CARN:—Beus á galet!...

PEIX:—No sabs lo que t' empatollas!...

CARN (*veient venir á un municipal:*)—Aquest bon home 'ns treurá de duptes. ¡Senyor guardia, senyor guardia!...

MUNICIPAL (*acostantshi, ab molta cortesia:*)—¿Me cridavan ustedes?

CARN:—Sí, senyor. Digui la veritat. ¿Quín article li sembla que 's consumeix més durant la Quaresma? ¿El Peix ó la Carn?...

MUNICIPAL:—Ni la Carn ni 'l Peix. (*Ab tó profon-*

dament sentenciós:) ¿No ven que hoy el público no tiene dinero para una cosa ni para la otra?

PEIX:—Aixó el poble, la classe proletaria; pero ¿y 'ls richs?...

MUNICIPAL (*somrient:*)—Els richs... els richs... A esos, ahora, como antes y como siempre, lo mismo les da el Peix que la Carn.

PEIX:—¿Fins en plena Quaresma?...

MUNICIPAL (*ab to encare més sentenciós que la primera vegada:*)—La Quaresma sólo existe para los que no tienen que menchar.—

La Carn llensa una rialla grassa y se 'n va per la dreta.

El Peix belluga ab despit la quía y desapareix per la esquerra.

El Municipal, pobre home, si pogués també se 'n aniria; pero per l' hora del rellevo encare hi falta un bon rato.

MATIAS BONAFÉ

LA PICARDÍA DE 'N FALQUÉS

—¿Qué dius?... ¿que aixó de l' espurgada es obra meva?...

—Sí, home, sí... no fassi l' orni!... Ho ha fet perque li lluhissin las farolas.

El nostre Ajuntament

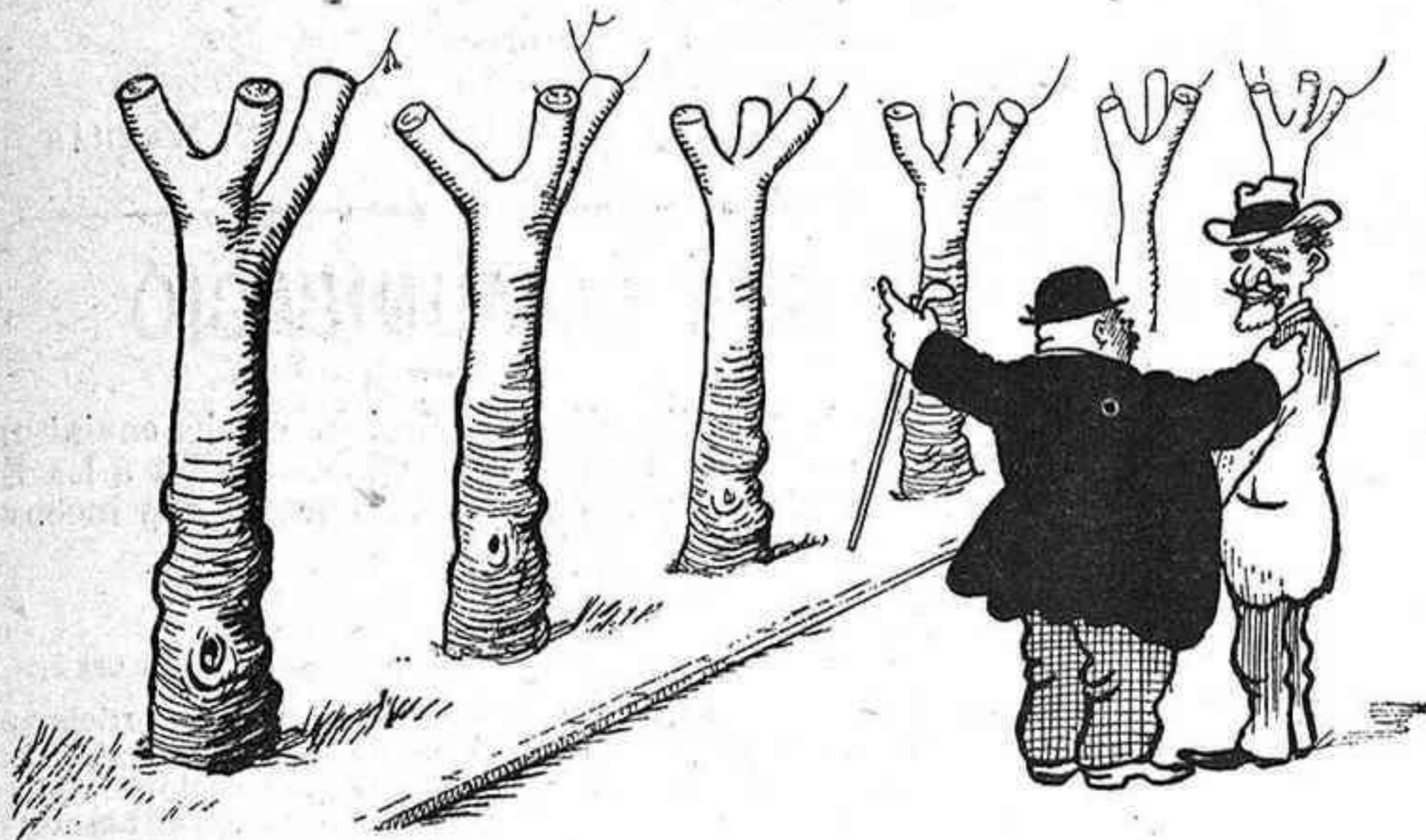
Es un fet cert y evident que l' Excelentíssim Ajuntament de la ciutat de Barcelona ha caygut en un complet desprestigi davant del poble. Per una serie d' errors y de faltas, els nostres regidors de tots colors y menas, llevat d' algunas comptadas excepcions individuals, han perdut l' estima popular en la gestió del seu càrrech edilici. L' han perdut molts personalment y l' han fet perdre colectivament al actual Consistori.

Prou sabém nosaltres que hi ha regidors que creuen inmotivats y injust aquest concepte que l' Ajuntament mereix á l' opinió pública de Barcelona. Pero aixó es degut á que costa molt de veure en el propi ull la viga, per grossa que sigui, y á que la culpa es molt lletja y ningú la vol.

Mes els qui no som regidors ni formém part de las *camari-llas* que á certs regidors voltan, veyém las cosas d' una manera tota diferente. Y francament hem de dir que l' Ajuntament s' ha ben guanyat la desconfiansa y 'l desprestigi que alguns lamenten plorosa-ment.

La millor prova de lo que dihéim la tením en las preciosas confessions fetas en plena sessió pública per regidors tan caracterisats com els senyors Durán y Ventosa y Rahola, els quals declararen, ab motiu de la reventada dels pressupostos municipals, que l' actual Ajuntament estava impossibilitat de dur á terme cap obra seria, per haver perdut el prestigi que cal pera realisar certas innovacions, sobre tot las de ca-

BUSCAR TRES PEUS... AL ARBRE

—Amich Tobella, aixó es un absurdo... ¿Ahont ha vist may que 'ls peus d' una cosa vagin al cap de munt?

diners públics. Prenent per veritat aquell adagi que diu *bens del comú, bens de ningú*, els regidors de Barcelona han tingut la má foradada sempre que s'ha tractat de protegir als amichs, de beneficiar las institucions dels respectius grupos polítics, d'organisar xeflis y de fer viatges de recreu.

Heusaquí dugas cosas, els xeflis y 'ls viatges, que alguns se pensan que son insignificants. Al cap de l'any, diuen, tot aixó costa unas quantas mil pessetas, á las quals no pot ferse pas responsables, per exemple d'un *déficit* de cinch milions. Certament que nó. Pero es el cas que 'ls xeflis, molts d'ells sobrers, son un símbol del criteri económic que regeix en tot lo relatiu á la hisenda municipal.

rácter económic y financier.

Els regidors farán ó no farán cosas lletjas a Cà la Ciutat—tots sabem que alguns n'han fet algunas—. Pero lo innegable es que la gent ha comensat á sospitar, á malpensar, á rezelar, y l'Ajuntament ha quedat moralment inhabilitat pera dur á terme determinadas empresas.

Els barceloníns han sentit repicar campanas á la plassa de Sant Jaume, y han dit:

—¡Senyal de festal

Y 'l poble ha marcat ab un estigma el front de nombrosos regidors y ha retirat la confiança en l'Ajuntament com á corporació.

—¿Vol dir, vosté, que s' haurían de girar aixís, ab las arrels á dalt?...
—Naturalment. Hi guanyará l' estética... y al estiu tindré m més ombra.

* * *

D' aixó que 'ls ha succehit no cal pas que se 'n queixin els edils que á la Casa Gran remenan las cireras d' un quant temps ensá. Que fassin, ab serenitat d' esperit, un rigorós examen de conciencia, y ells mateixos s' adonarán dels repetits pecats, així mortals com venials, que han comés en l' exercici de las sevas funcions.

Si bé es veritat que l' administració municipal está avuy notablement millorada en relació als temps de la bruticia caciquista, també es veritat que encare quedan ressabis y resquicias d' aquells temps vergonyosos. Algunas de las vellas corruptelas subsisteixen, y per més que no arribin al grau de gravetat d' abans, en cambi ara 'ls ciutadans están més desperts, vigilan més, fiscalisan realment els actes dels regidors y 'ls acords del Consistori, de manera que las taras y deficiencias se veuhen més, relativament.

D' entre 'l capítul d' agravis de l' Ajuntament actual á Barcelona, n' hi ha un que revesteix una importancia capital, donat el carácter barceloní. Al ciudadá de Barcelona, al nostre menestral especialment, l' indignan diversas cosas malfetas que 's realisan á la Casa Gran. Pero una cosa l' indigna extraordinariament: y es que 's malgastin els diners de la ciutat. Y aqueix pecat el comet ab excessiva freqüencia l' Excelentíssim Ajuntament, hont existeix una espléndida generositat quan se tracta dels

Ja fa días que 'ls senyors de Cà la Ciutat s' han donat compte del desprestigi de l' Ajuntament. Mes no per aixó s' esmenan, sino que segueixen pel mateix camí. Nous fets recents han acabat de fer caure al fanch el prestigi de la corporació y han aumentat l' animadversió de la gent.

Val á dir que no esperém l' esmena dels peccadors. No pot esperarse l' esmena d' aquells que, com el senyor Durán y Ventosa, han dirigit els negocis municipals, y després tenen encare la poca... aprensió de proclamar als quatre vents el descrédit y l' impotencia de l' actual Ajuntament.

Tot just son aquests, els directors, els amos efectius del municipi, els que més culpa tenen en el pecat. Es inútil que vulguin avuy rentarse las mans. Tothom sab que han remenat molt temps l' oli y que 'n tenen els dits untats. Y las mans llepissosas d' oli ab aygua clara no 's poden pas rentar.

WIFRET

RECORTS DE CARNAVAL

HISTÓRIC

Al ball *Paré et Travestí* que á Novedats va donarse,

quin ball sempre 's distingeix
en riquesa y elegancia,
aquest any s' ha distingit
per una cosa molt *grava*,
que 'l senyor Gobernador
que tant vetlla per nosaltres,
seria molt convenient
que en l' assumpto hi prengué cartas.

Es el cas que, tot ballant
el que escriu aquestes ratllas
ab una preciosa *Mora*
del carrer de Egipcias,
va veurers apedregat
brutalment, (valgui la frase)
per uns *señoritos góticos*
que desde 'ls palcos tiravan
confetis y serpentinas
ab terrible mala pata.

Si fossin sòls paperets
lo que 's tira en semblants actes,
no hi hauria res que dir,
perqué per sí sols no danyan;
prò, fills meus, aquells *rodets*
llensats per unas mans mascles
ab totas las sevas forsas,
crech que es cosa de privarse.

Resultat d' aquestas bromas;
el meu barret va quedar-se
que ja no més va servir
per portarlo á cal drapayre.
Aquella *Mora*, pobreta,
se 'n va haver de entorná á casa
ab un mocador lligat
á sobre un ull de la cara,
que si no li van buydar
va ser ben be per miracle.
La víctima, que n' es filla
de gent pobra pero honrada,
lluhirá un ull de vellut
durant sis ó set senmanas,
y gracias, va dir el metje
que no tingan d' operarla.
Aixó, senyors *Aurígemos*,
son brometas molt pesadas
y no fa gens... *Cañadó*;
per mi aixó fa molt salvatje
y sapiguen, caballers,
que 'n tinch una de pensada
per l' any vinent: prepareuvos.
M' ompliré bé las butxacas
de pedras, que pintaré
de color d' or ó de plata

y... *ni una palabra más*;
amor con amor se paga,
estarém á la recíproca
á l' hora de la batalla.

A. S. MATRÁS

UNA COMUNICACIÓ

La Societat d' Estudis Económichs ens ha enviat una comunicació oficial sobre un article insertat á LA ESQUELLA. L' esmentat ofici, que no tenim cap inconvenient en publicar, diu així:

«Barcelona, 19 Febrer 1909.

Senyor Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Molt senyor nostre: En vista del contingut d' un article aparegut al últim número del setmanari de la seva direcció, baix l' epígraf «Política d' atracció», y que conté afirmacions relatives á la Societat d' Estudis Económichs que careixen en absolut de fonament y convé desvirtuar pera 'l restabliment de la veritat, agraahirém moltíssim á V. se serveixi fer constar en las planas del seu periódich que la nostra Societat ha procurat sempre y procurarà en lo successiu á tota costa sostenir la seva independència política més absoluta, no afiliantse, ni inclinantse tant sols, á cap entitat ni grupo polítich, buscant si solsament la amistat y bonas relacions ab tots ells per un igual, independentment de las amistats ó relacions purament particulars qu' algun determinat soci, en ús de la seva llibertat personal, puga mantenir. Així mateix declarém solemnement, pera esvahir tot malentés, que la S. d' E. E. no té ni remotament res que veurer ab el resultat de cap concurs, opinió ó treball pera la obtenció de plassas remuneradas en que algun de sos socis puga haver pres part, ó prengui en lo successiu moventse baix la seva propia, única y exclusiva responsabilitat y ab els seus recursos y elements personals.

Donantli grans mercés, per endevant, per l' aclaració, quedém sos segurs servidors, q. b. s. m.,—**Ramón Rucabado y Comerma**, Secretari.—**Joseph Sitjas**, President.»

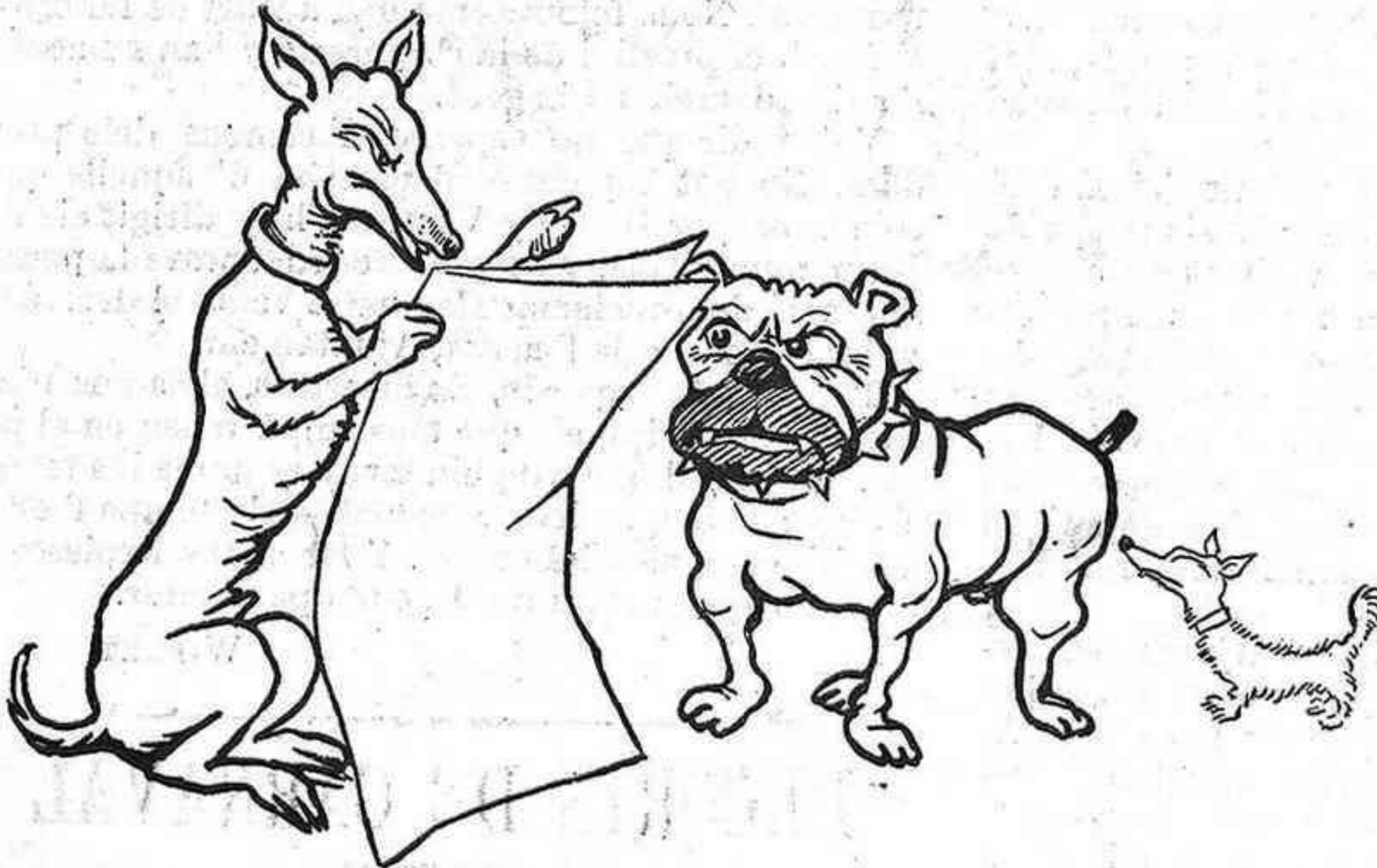
Davant de la comunicació transcrita, se 'ns acut un dupte: ¿van llegir bé l' article de referencia els senyors de la S. d' E. E.?

Preguntém aixó, perqué veyém que negan cosas que no calfa que neguessin, ja que 'l nostre company *Wifret* no las va afirmar. En l' article *Política d' atracció* se parlava de las intencions de certs socis de la Societat d' Estudis Económichs, però no 's deya pas que alló fos cosa colectiva y oficial de l' entitat.

Consti, donchs, que l' ofici de la S. d' E. E. es, si 's vol, una aclaració, però no una rectificació de las afirmacions del nostre company.

Res més.

LA QÜESTIÓ DE LA RABIA MUNICIPAL

—¿Es dir que tú creus que al cap d' avall, pera sortir del sarau hont s' ha ficat, l' Ajuntament acabarà per donarnos las culpas á nosaltres?

—Es clar... Com que, si no hi hagués gossos, no hi hauria rabia...

TEATROS

PRINCIPAL

Havém de senyalar ab lletres d' or el benefici de la delicada actriu senyoreta Xirgu, deixant ben sentat que va resultar un éxit brillantíssim. La funció escullida fou *Juventut de Príncep*, obra en que la beneficiada s' hi distingí en tan alt grau que fa del seu pa per difícil una veritable creació

—Pera ahir, dijous, estava anunciat el benefici del notable actor cómich senyor Santpere, esperant que s' haurá vist extraordinariament concorregut, donadas las simpatías ab que conta l' excelent artista.

—Si no hi ha cap terratrémol de per mitj, demá á la nit tindrà lloch l' estrena de *La Senyora X*, comedia de'n Bisson, traducció catalana de D. Narcís Oller.

LICEO

Els concerts que l' *Associació*

LA NOTA DEL DIA

—¿No teniu calamars?

—No, senyor. Pero podém anar á Casa la Ciutat, á veure si al seu criadero ja n' hi ha de fets.

Musical donará en el gran teatro, durant la present temporada de Quaresma, serán vuyt.

Havém passat els ulls pels cartells exposats á la Rambla y podém afirmar que 's tracta de *música d'altura*, repertori clássich y modern, ab el qual podrá l'empresa combinar magnífichs programás que halaguin el paladar dels més exigents *dilettanti*.

ROMEA

A causa dels escenógrafos, que no tenían llest el decorat, no pogué estrenarse la senmana passada *El testament de la tia*. La primera representació d'aquesta obra, arreglo del senyor Franqueza, tindrà lloch, segons sembla, demá dissapte.

Las decoracions son de 'n Vilumara.

—S'han reproduhit ab éxit *Els jochs florals de Canprosa*, *Toreros d'hivern* y *A cal Notari...* Ah, y *En Pau de las calsas curtas*.

—La senmana passada va estrenarse un juguet cómic ab el títul de *Geni y Figura*. Es original del Sr. Pallardó y 's basa tot ell en un *quid pro quo*, un cambi de paraguas, sense conseqüencias bonas ni dolentas. La obreta va passar, com de més ínfimas ne passen. El públich va riure alguns xistes graciosos, deixant sense protesta alguns atreviments de llenguatge que desdiuhen del caràcter *senyoret* de la comedia.

Els actors hi van donar l'empenta necessaria.

ELDORADO

Aquest, qu' es potser l' únich teatro que canta victoria de debó y que devía acabar sas tascas el passat dilluns, anuncia una darrera serie de dotze funcions dintre las quals se celebrarán els beneficis de la Srta. Catalá y dels Srs. Larra y Balaguer, despedintse seguidament la companyia que ab tanta *bona sombra* ha vingut actuant.

Com se comprén, las dotze funcions vindrán á ser altres dotze plens á vessar.

Que sigui per molts anys.

NOVETATS

Segueixen donantse representacions del nou drama del Ignasi Iglesias *Foch nou*, que tant bé interpreta la companyia de 'n Gual y ab el que tants aplaudiments vé conquistant l' eminent dramaturg catalá.

—Pera demá hi ha preparada una extraordinaria funció d' ópera, ab motíu de presentarse per primer cop davant del públich la jova artista Antonieta F. Tarrés, de quina veu se 'n contan maravellas.

El celebrat tenor Iribarne pendrá part en la representació de l' ópera, que será *La Bohème...* si no estém mal informats.

TÍVOLI

Aquest popular teatro va á terra. Dintre pochos días comensarán las obras d' enderrocament.

En substitució del Tívoli, y en el mateix lloch, tindrém ara el *Kursaal*, una espléndida sala d' espectacles á la moda inglesa; segons contan, un veritable palau encantat.

Pera fernes glatir més, fins ens han dit ja 'l programa de la inauguració que 's celebrará á darrers del próxim setembre: *Salomé*, ópera de Strauss; *Scaramuche*, ball fantástich de Messaguer, y *Salut a Barcelone*, apropósit de 'n Michel y Gaucil.

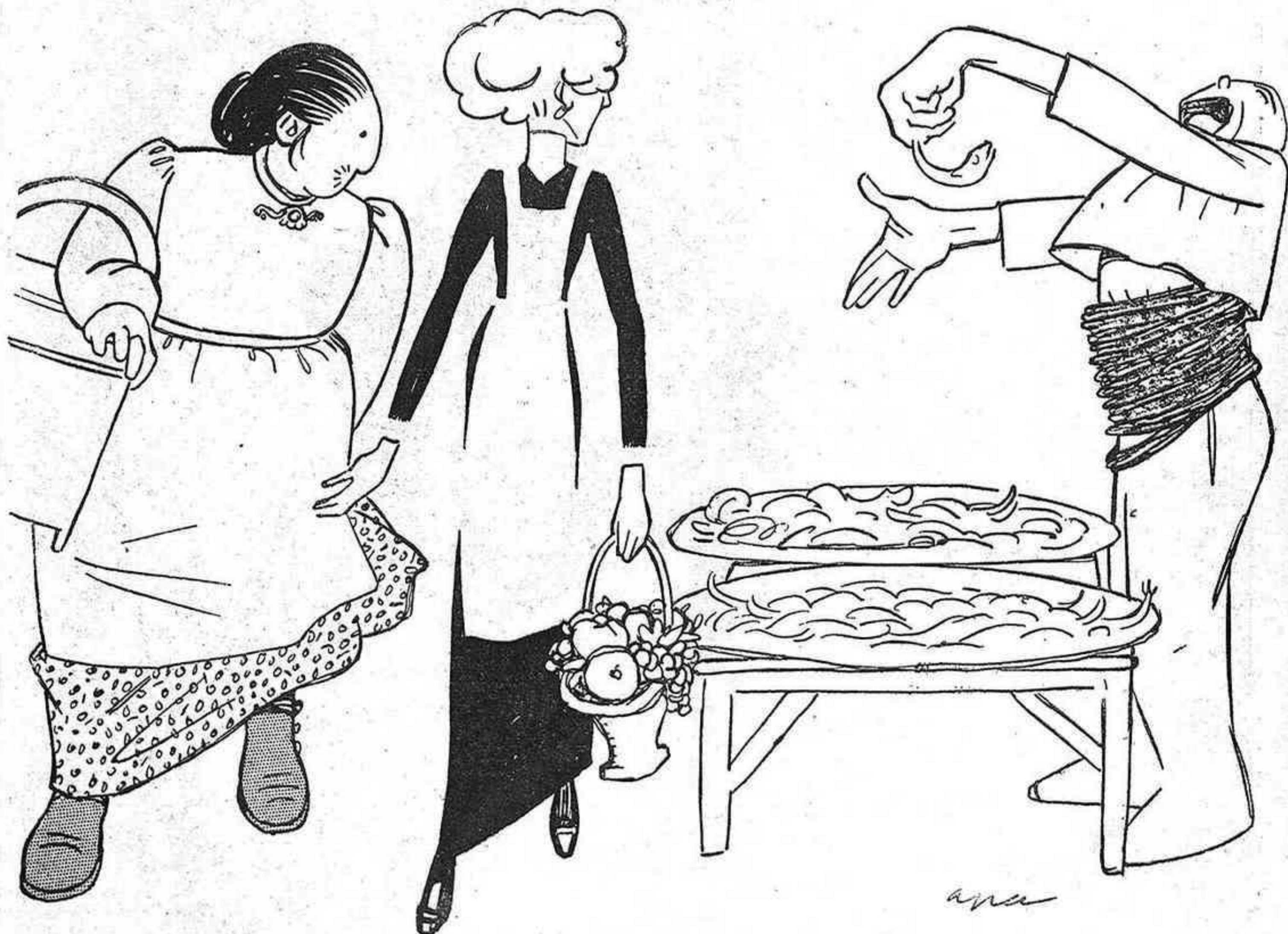
Inútil manifestarlos que l' humil revister ja voldría trobarse al temps de cullir els rahims pera ser á la vora de tantas cosas bonicas.

ARNAU

Lo majordóm, es un melodrama estrenat en la funció á benefici del apreciable primer actor Agustí Saumell, que obtingué bona acullida pel públich parroquianat á la casa. Son autor, en Francesch Bassas, pot estar satisfet dels aplausos encoratjadors y del treball dels intérpretes senyors Saumell, Guixé, Rubio, germans Cinca, Alonso, Maymir, Ferrer, Munné, etc., y la senyora Caparó.

S' anuncia el benefici del galán Andreu Guixé, ab *La Aranya*, del insigne Guimerá.

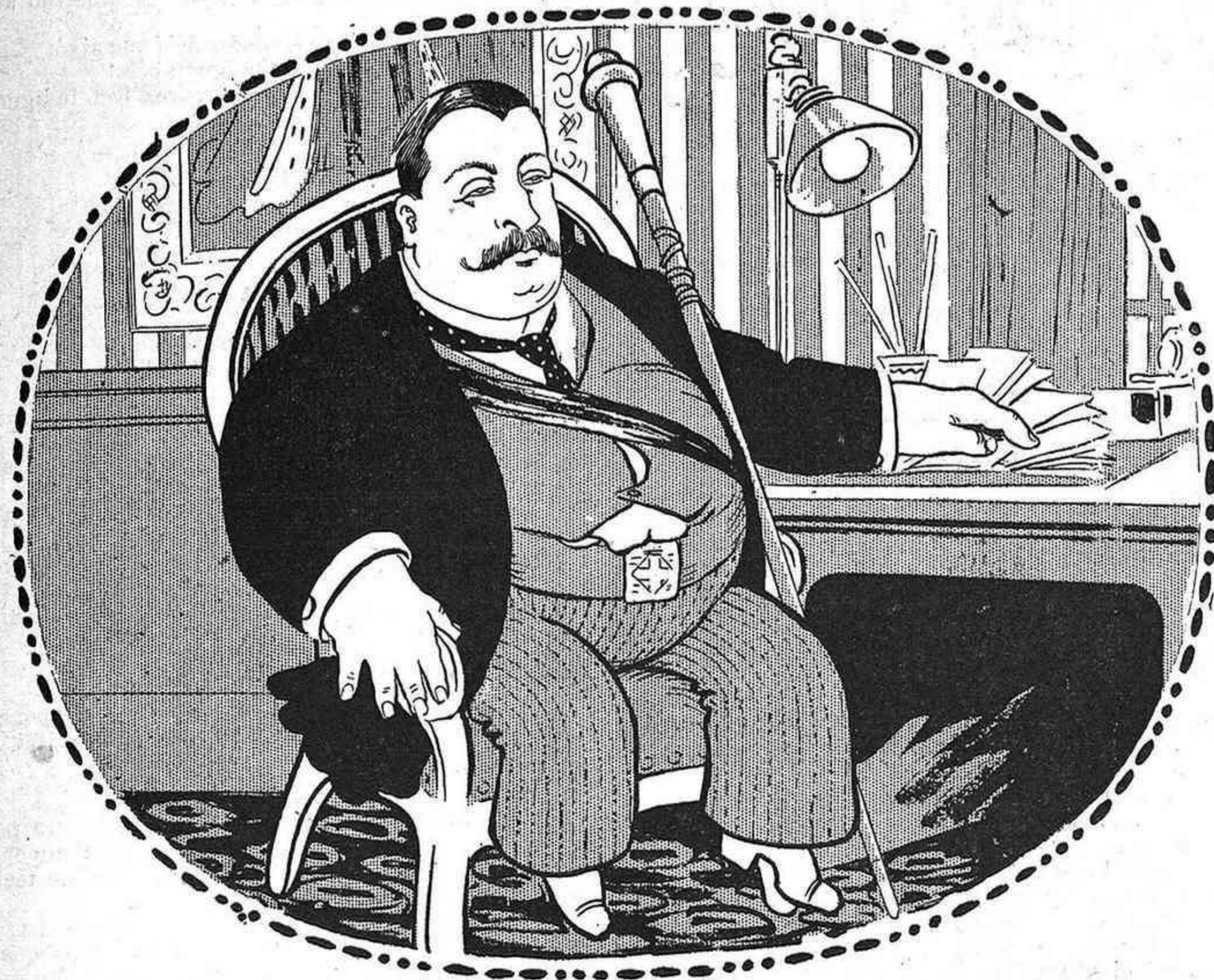
L' ENDEMÀ DEL DIMECRES DE CENDRA

—Sardina viva, noyas!...

—Ho veus?... tú que 't creyas que las havían enterradas totas!...

EN TRES SENMANAS

—Lunchs, disset; esmorzars, trenta;
dinars formals, vintisis:
si no 'm vé prompte 'l rellevo,
tinch por de posarme aixís.

TRIUNFO

Una mala partida 'ns han jugat els autors al escriure 'l melodrama *La filla del poble*, estrenat dijous de la setmana passada, pero més dolenta 'ns l'ha jugat l'Empresa, ó qui siga, al fer viure damunt de las taulas á aquest esperpento.

Caballers, alló no es un drama, alló es una passejada de mal género... Menos mal que alguns intellectuals y altres que no ho eran van donarlas per aplaudir; els primers, sens dupte, enganyant als innocents autors y els segons enganyantse ells mateixos. En resúm, que la Rovira, la Ferrándiz, en Buxens, en Leal, en Roura y en Torres, feren un treball que fou ben malaguanyat; que 'ls autors feren molt bé presentant á las taulas á un editor responsable y que allí lo únich que estava á l'altura de l'obra va ser l'actor encarregat de llensar els bitllets de banch, com faria qualsevol americano carregat de pesos.

HOMENATJE A L'IGNASI IGLESIAS

Dissapte passat, en honor al ilustre autor de *Foch Nou*, va celebrarse un banquet (molt ben servit, per cert) en el *Mundial Palace*.

Els comensals passavan de cinquanta y entre ells hi havia la flor del art, de la literatura, y fins de la política de la nostra terra.

Las adhesions, rebudas de tot arreu, varen contarse per dotzenas.

A l'hora dels brindis, varen alsar la copa y la veu un grapat de senyors á quins la falta d'espai ens priva recordar, y tots ho feren en alabansa del mestre, encoratjantlo pera que treballi *ara més que may* pera la regeneració total de la nostra escena. Cal remarcar, no obstant,

las paraulas del ex-diputat Sr. Junoy, qui, ab una generositat digna d'imitarse, va oferir al festejat autor d'*Els Vells* dugas pensions pera obrers inválits.

L'Iglesias va remerciar á tots els presents l'honra que se li tributava ab un parlament ple de sinceritat y entusiasme.

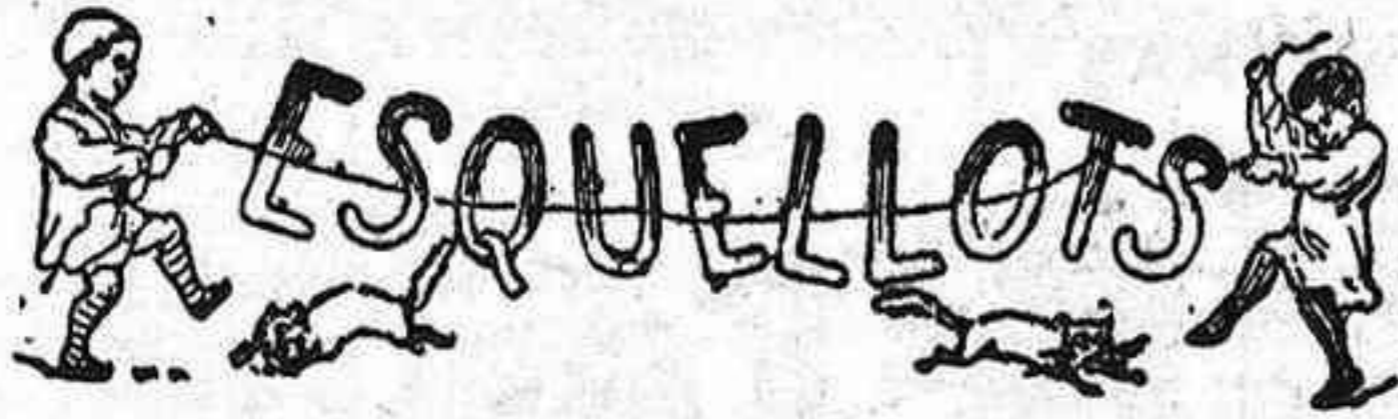
Las paraulas del poeta foren rebudas ab una llarga ovació.

L. L. L.

SENSE EMBUTS

Un galán que voltejava
la pubilla del Mas Roig,
á cassar sempre solía
anar per aquells entorns.
Observantho la mestressa,
mare de la Marións,
va dirli un día ab finura:
—Escolteu, galán minyó,
si voleu fer bona cassa
per aquest Mas y 'ls seus vols,
no hi vingueu ab l'escopeta
ni tampoch ab perdigóns.
Per certa mena de cassa
ja n'hi ha prou ab el sarró...
sempre que cuydeu de durlo
á curull ple d'unsas d'or.

AMPURDANÉS DOLS

Diuenge al matí, favorescuda per un sol espléndit y ab tota la solemnitat que la cosa requerfa, va celebrarse al Parch la inauguració del Laboratori ictiogénich municipal, laboratori que, dit en termes vulgars, es ni més ni menos que un criadero de peixos.

La felis ocurrencia del nostre Ajuntament ha sigut objecte de generals elogis.

Ara qu' entrém á la Quaresma, ¿qué més natural que provehir de peix als bons barcelonins?

Es de suposar que, quan passadas aquestas set setmanas de magre, torni á venir l' época de la carn, la nostra corporació municipal inaugurarà una cria de moltons y badellas.

Y quan entrém en la temporada de calor, un criadero de cindrias.

Y en acostantse Nadal, un criadero de galls dindis.

—Y un criadero de concejals abnegats, diligents y ab solta — preguntará segurament el lector — ¿quán pensa inaugurar-lo el galant municipi?

—¿Ell?... May — responém nosaltres.

D' aixó haurá de cuydarse'n la ciutat quan torni á haverhi eleccions.

¿Que bada 'l Patronat de l' Infancia?

La nota més trista del Carnaval l' ha donada una criatura disfressada de *Garibaldi*.

El sol fet de parodiar y burlarse d' un pobre captaire ja acusa en els autors de la pensada una complerta ausencia de sentit moral.

Pero ara vé la bona:

Perque se semblés més al original, á la pobre criatura li varen posar una cama de fusta y, carregada ab l' orga, caminava per aquestos carrers, ab el peuhet en forsada posició, coixejant y sofrint lo qu' es de suposar.

La pobre criatureta allargava la má á una cambrera

que 's donava molta vergonya del paper qu' estava representant.

—Quína monada!, Quín acudit! — exclamavan alguns al véurela.

A nosaltres no se 'ns va acudir més que aixó:

—Quánta infamia, ó quanta ignorancia!

Perque... ¡mirin que hi han pares ben indignes de serho!

Diu que votarà, el Govern,
sis mil pelas per la viuda
d' aquell poeta immortal
que 's deya Joseph Zorrilla.

Jo quan he llegit aixó,
he pensat tot desseguida:
—¡Qué pretendentas tindrà
la má de 'n Xavier Viura!

¡Felissos empleats municipals!

Perque era 'l sant del rey, el 23 del altre mes varen fer festa.

Y aquests passats díes, perque era Carnestoltas, n' han tornat á fer.

¡Ay Senyor!... ¡Pot anar en Pere Corominas ponderant las excelencias de la *vida austera!*

Lo qu' es á la gent de la Casa Gran, com si 'ls digués Lluçia.

No están per austeritats.

Prefereixen las delicias de la *rua*.

Y 'ls *aguinaldos* que á son temps els corresponguin, com llegítima recompensa á la seva laboriositat may desmentida.

Corre per Barcelona el germá d' un ilustre poeta. Aquest germá, que no té altre mérit que l' esmentada condició de parentiu, dirigeix una revisteta de teatros, que paga l' empresa de Novetats.

El germá aludit s' ha enfadat ab LA ESQUELLA, y en el darrer número de la revisteta ens tira unas quantas cössas. Ell ha volgut fernos enfadar, com nosaltres hem fet enfadar á n' ell; pero es el cas que nosaltres no 'ns

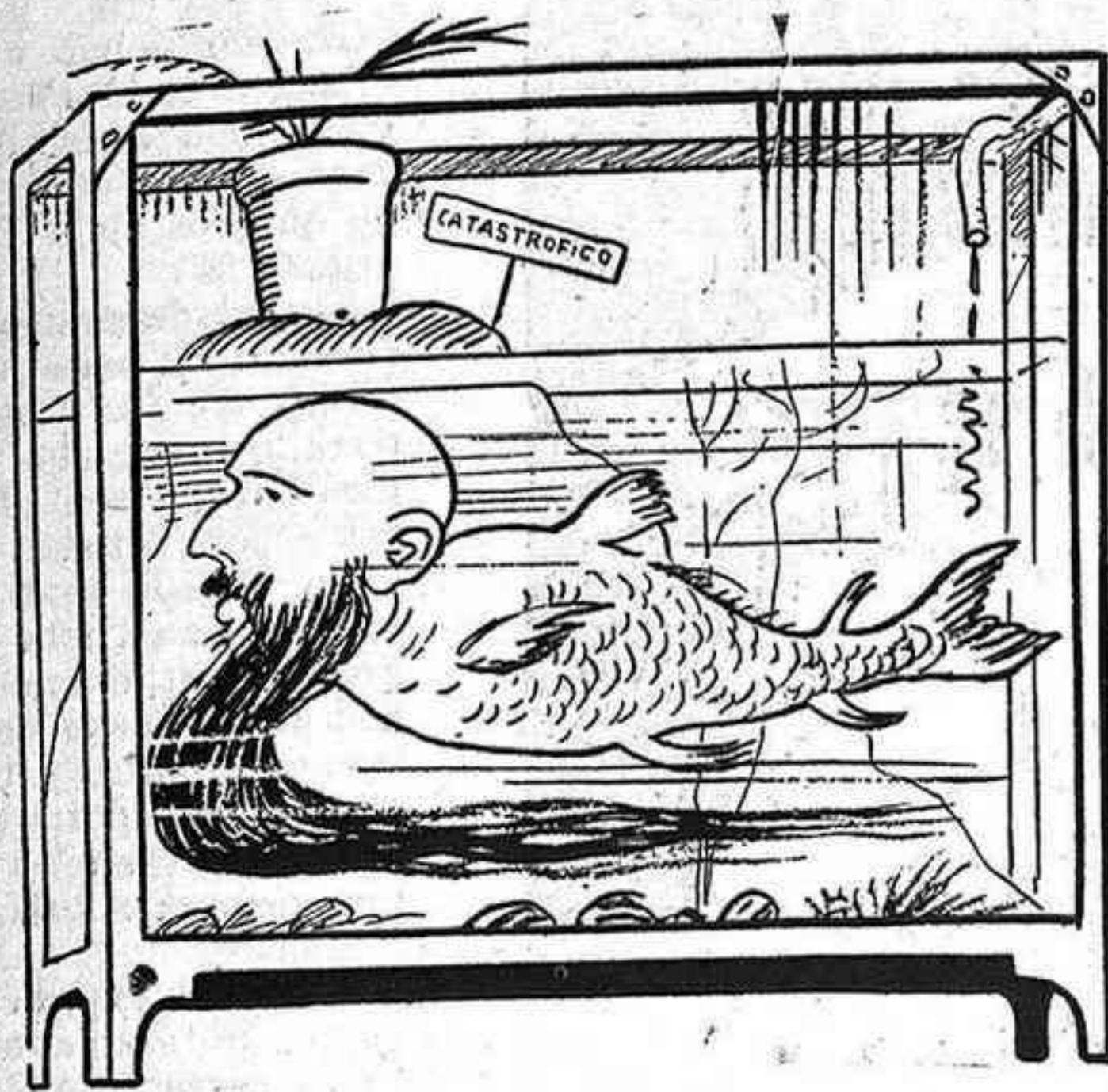
NOVA INSTALACIÓ AL PARCH DE BARCELONA

L' Arcalde senyor Bastardas, inaugurant el passat diumenge el Laboratori Ictiogénich (criadero de peixos).

DEL «LABORATORI ICTIOGÉNICH MUNICIPAL»

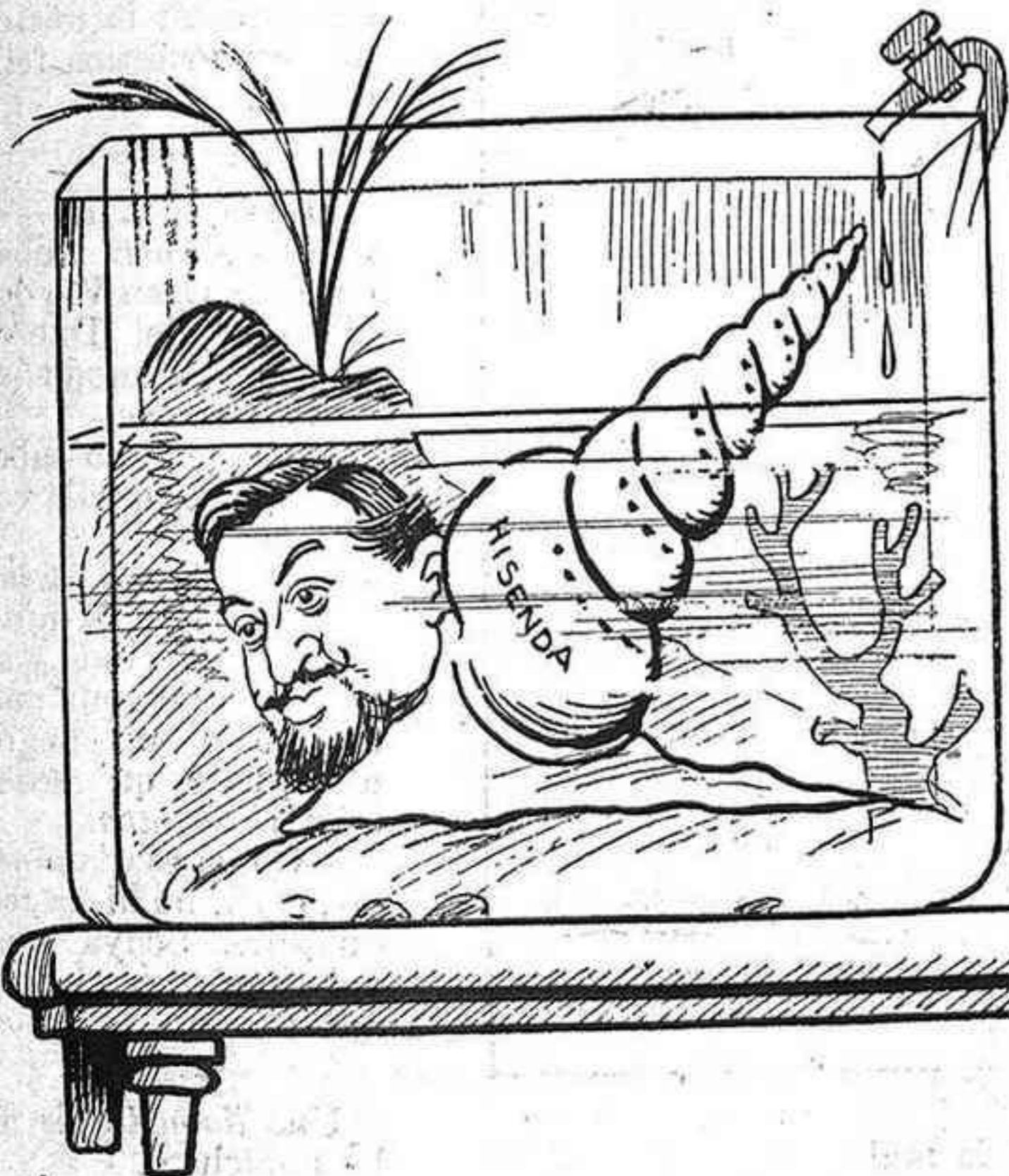
PRIMERS EXEMPLARS CRIATS

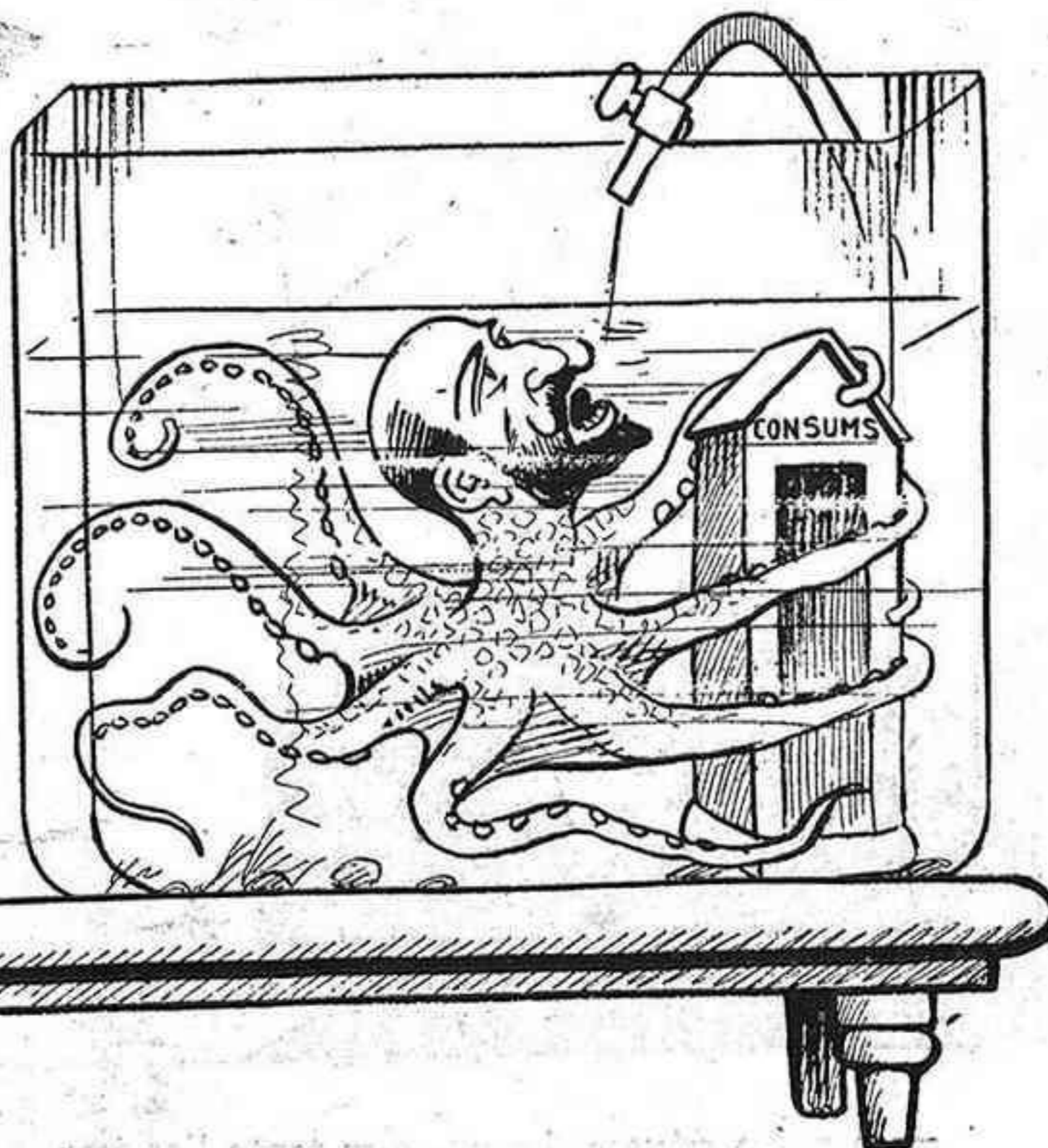
Llus catastrófich.

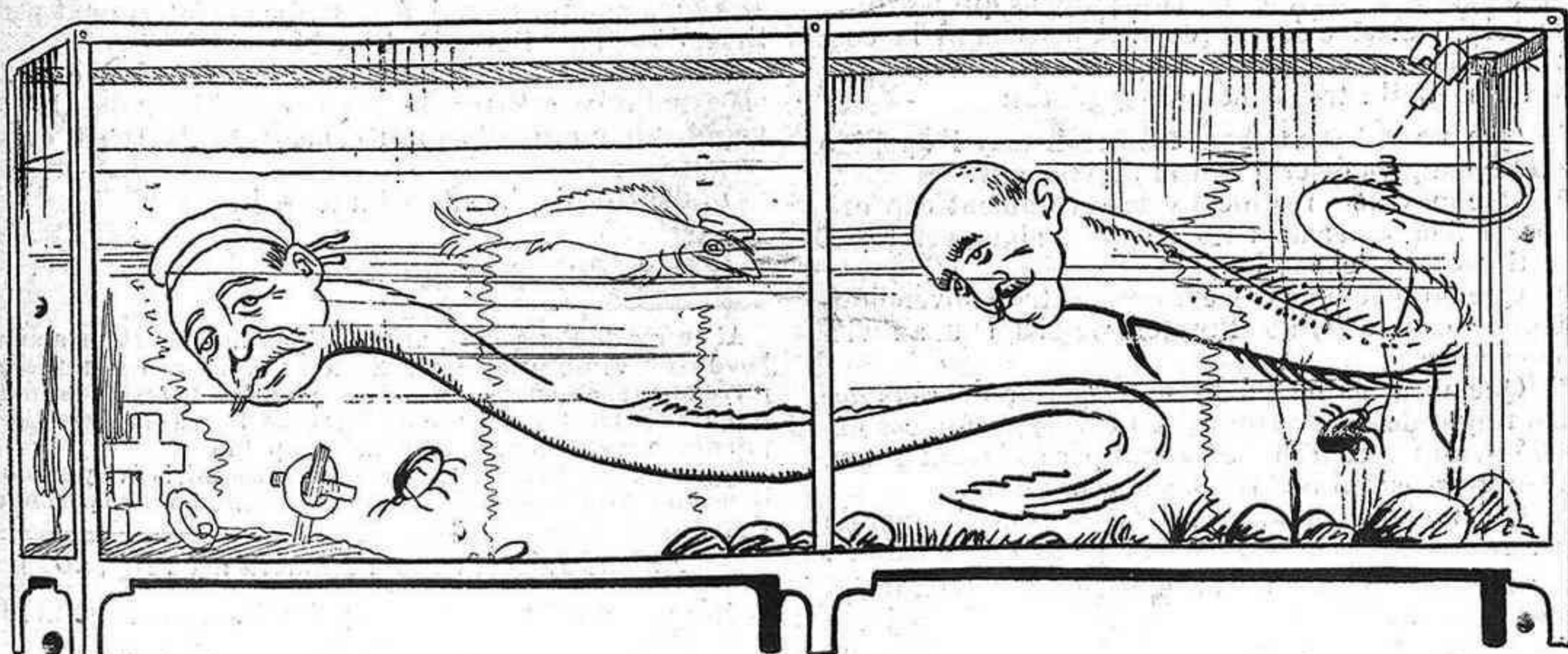
Cranch conservador.

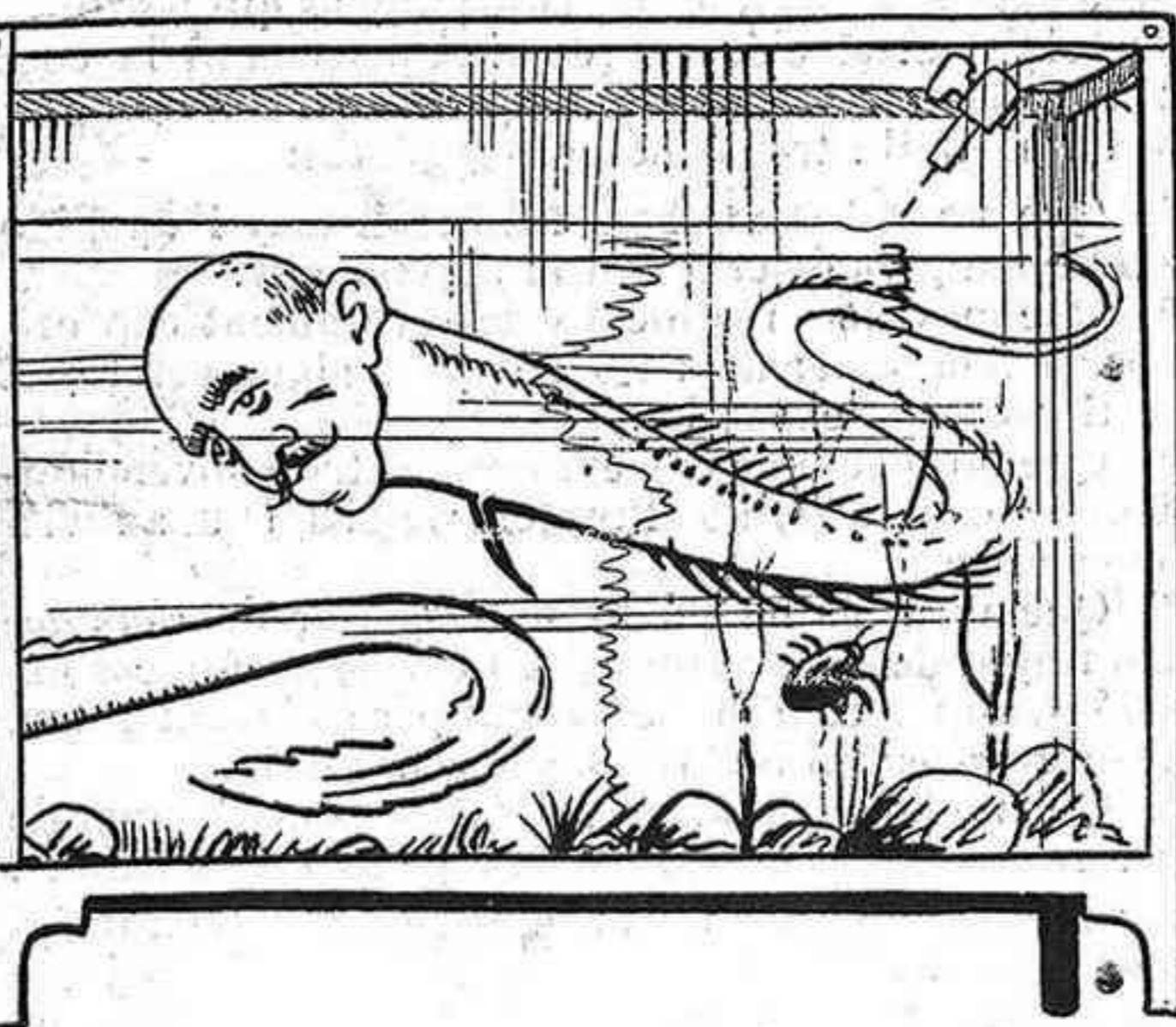
Caragol económic.

Pop consumeril.

Anguila fúnebre.

Congre ferroviari.

SOPAR DE PEIX

—Ja t' ho déyam, home, que tanta llagosta 't faria mal.
—Pero ¿qué volsau que fes... si á mí la carn no m' ha temptat may!...

hem cremat gens. Es alló: las cosas segons qui las diu...
Per tota contestació, perque ni la persona ni la cosa valen la pena, ens limitarem á fer saber á l' aludit germá d' un poeta ilustre las noticias següents:

- 1.ª Que nosaltres no hem fet servir may l' apellido de cap germá pera ésser ó figurar alguna cosa.
- 2.ª Que may hem rectificat vergonyosament cap crítica per haver amenassat ab pegarnos algun actor (del teatro Romea, per exemple).
- 3.ª Que no rebém de cap empresa teatral subvencions de 25 duros cada mes, ab el pretext de dirigir una revista dramática.
- 4.ª Que no se 'ns ha pogut may acusar de *chantage* ni hem tingut de donar sobre 'l tal *chantage* públicas explicacions, ab motiu d' haver cobrat per endavant d' una altra empresa teatral una traducció sense ferla.
- 5.ª Que no hem tingut may la desgracia d' haver de suspendre cap *diario de la Rambla* á petició deis lectors.

No tenim res més que dir al referit germá d' un insigne poeta... Ah, sí: no 'ns recordavam de ferli avinent que si bé LA ESQUELLA no es molt senyora seva, en

cambi aquesta casa es molt sovint acreedora d' ell.

Havém donat una ullada á ca 'n Parés, y ens hem trobat davant d' una colecció de quadros de 'n Padilla.

Son verdaderament notables els paisatjes, recóns de la nostra terra que acaba d' idealisar ab son pinzell el jove artista.

En Padilla sent la Naturalesa en tota sa grandiositat, es amich dels grans espays, dels termes infinits, y tot aixó ho transporta en sas magníficas telas d' una manera sobria y elegant.

L' actual exposició denota un gran avens en sa carrera de pintor-paisatjista, per lo qual li enviém ben sincerament la nostra més entussiástica felicitació.

Dugas mitjas-senyoras s' han trobat en plena Gran Vía del Marqués del Duero, vulgarment anomenada *El Paralelo*:

—¿Que no ho sabs, l' Amparo, aquella ve-hina meva?...

—Sí... ¿qué li passa?

—Tot just fa mitj any qu' es viuda y s' ha enamorat com una ximple d' un negre d' aquests qu' ensenyan al *Soriano*.

—Oh, si es d' un negre, ray!.. no hi ha res que dir... Senyal que vol seguir ab el dol, donal

Una *llamada* als filarmónichs.

Demá dissapte, á las 9 y mitja, tindrà lloch en el *Palau de la Música*

Catalana un recital á dos pianos, interpretat per la Srta. Josepha Vilar y D. Blay Net.

Donadas las moltas y bonas simpatías ab que contan els estudiosos artistas, es segur que 'l local del Orfeó s' veurá, ab motiu d' aquest concert, brillantment concorregut.

Y, de passada, 'ls augurém un éxit.

NOTAS DE CASA

Al carrer de Flassaders, 21, principal, ha quedat instalada la *Juventut Violetana*, nova Societat coral, constituída per joves obrers, amants de la música y de las llettras, qual únich propósit es treballar tant com las sevas forsas els permetin en pró del desvetllament intelctual del poble

Felicitém á la *Violetana* per sa hermosa iniciativa y agraphim la salutació que oficialment envia la Junta al nostre periódich.

Antoni López, editor, *Rambla del Mitj*, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Edicions populars d'en **SANTIAGO RUSIÑOL**

Anant pel món
El Mistic
Oracions (Agotada)
Fulls de la vida (id.)
Els Jocs Florals de Canprosa
El bon policia
Monologs
La bona gent (Agotada)
Tartarin de Tarascó (A. Daudet)
El pati blau
El poble gris
La Mare

Preu:
1
 pesseta
 cada obra

L'alegria que passa
La «Merienda» fraternal
L'Heroe
Llibertat!
La Fira de Neuilly
Els savis de Vilatrista
L'auca del senyor Esteve
L'Hereu Escampa
En Tartarin als Alps (A. Daudet)
La Llei d'herencia
Aucells de pas

Aviat sortirà
l'obra de gran èxit

LA INTELLECTUAL

MAURICE LEBLANC

Arsenio Lupín | **Arsenio Lupín**

LADRÓN DE LEVITA

CONTRA

HERLOCK SHOLMES

Un tomo. Ptas. 2'50

Un tomo. Ptas. 2'50

DE POETISACIÓ per **GABRIEL ALOMAR**
 Un tomo, Ptas. 1

PERE ALDAVERT

PER NO DESDIR

Un tomo, Ptas. 3

DEL MATEIX AUTOR

Nos ab nos
Feyna nova
Feyna vella
A la taleya
D'altres temps
Cantant y fent la meva
Furgant per tot arreu
A vol d'aucell
Dels anys de la Faccia
Per matar la estona
Encara som de moda
Per fer la dotzena
A salt de mata

Preu de cada obra: 3 pessetas

EL

CONSEJERO

DE LOS

ENAMORADOS

SECRETARIO ÍNTIMO

de los que tengan ó deseen tener
 relaciones amorosas

Un tomo en 8.º

Ptas. 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

AVANS DE L' ESTRENA

—Es una tragedia d' època, en vers... A vosté, qu' es tant romántica, li agradarà molt... L' acció comensa á Versailles...

—Y ahont acaba?... al «Petit Pelayo»?...